

A Budapesti Nemzetközi Vásár 1947 őszén ^[1]

A cikkünkben közölt fotók a budapesti nemzetközi vásárok egyik érdekes színfoltját alkotják. A Városligetben 1947. szeptember 5-én megnyílt és a hónap 15-éig tartó Őszi Vásár a második világháború befejezése után az első nagyszabású és nemzetközi szintű vásár volt. Többek között egy csoportkép erejéig együtt láthatjuk Ortutay Gyula kultuszminisztert, Báránys Károly földművelésügyi minisztert, Oliver Pearce Edgcumbe tábornokot, a Brit Katonai Misszió vezetőjét és Vlagyimir Petrovics Szviridov altábornagyot, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság (SZEB) elnökhelyettesét.

A Budapesti Nemzetközi Vásárok kezdete 1906-ig nyúlik vissza, amikor a Vigadó épületében márciusi vásárt rendeztek a magyar termékek vásárlásának és fogyasztásának népszerűsítésére. 1907-től a városligeti *Iparcsarnok*ban rendezték, mint Tavaszí Vásárt, 1912-től pedig a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara vette át a rendezést. Hivatalos elnevezését 1925-ben kapta Budapesti Nemzetközi Vásár néven. A cikkünkben közölt fotók is a budapesti nemzetközi vásárok egyik érdekes színfoltját alkotják. A Városligetben 1947. szeptember 5-én megnyílt és a hónap 15-éig tartó Őszi Vásár a második világháború befejezése után az első nagyszabású és nemzetközi szintű vásár volt. A háború után először csak Őszi Vásárt rendeztek, majd később tavasszal is. A kiállítási előkészületeket már jóval korábban, 1947 elején elkezdték. Az egyik, 1947. augusztus 26-án kelt felvételen egy pavilon kivitelezési munkálatai láthatók a városligeti Vajdahunyadvár szomszédságában. A vásár megrendezése abba a kommunista gazdaságpolitikai elképzelésbe illeszkedett bele, amelynek kezdetei még 1945-re vezethetők vissza, eredményei pedig az akkori propaganda szerint az 1947. augusztus 1-jén elindult hároméves gazdaságfejlesztési (újjaépítési) tervhez köthetők. A politikai és gazdasági feltételek átalakulása (pénzügyi stabilizáció, az államosítások, egy stabil fizetőeszköz megteremtése, a szovjet gazdasági behatolás, egy új gazdaságirányítási rendszer kiépítése stb.) 1947 nyarára oly mértékben megvalósultak, hogy elhárultak az akadályai a lényegében kommunista elképzelések szerint kialakított állami beruházási és költségvetési terv megindításától, amely kétségkívül a szocializmus bevezetésének irányába mutatott. A Magyar Kommunista Párt (MKP) részére nagyon fontos volt a stabilizáció minél gyorsabb befejezése, amit jól mutatnak Gerő Ernő beszámolójának szavai a Politikai Bizottság 1946. június 15-ei ülésén, valamint a PB állásfoglalása. Eszerint: „*Elő kell készíteni a rendőrséget a stabilizáció biztosítását célzó intézkedések kijátszói elleni küzdelemre. Meg kell tiltani a valuta- és arany forgalmát, és kötelezővé kell tenni beszolgáltatásukat. Szakassittal és Bánna! meg kell állapodni, hogy a legközelebbi két héten belül két-három nagy feketézőt fel kell akasztani.*” A fenti idézet vélhetően nem szorul külön értelmezésre, annyit azonban hozzátehetünk, hogy mindössze csak egy rövid részletet villant fel a kommunista újjaépítési politika eszköztárából. A már említett szovjet gazdasági befolyás első látható megnyilvánulásának az 1945. augusztus 27-én aláírt magyar-szovjet gazdasági együttműködésről szóló egyezményt tekinthetjük, melynek értelmében vegyes vállalatok jöttek létre. A szerződésnek volt egy kereskedelmi része, amit a korszak gazdaságpolitikusi is elfogadhatónak tartottak, miszerint piachoz és nem utolsósorban nyersanyaghoz juttatta a magyar gazdaság egyes ágait. A Szovjetunió iparcikkéért és mezőgazdasági termékekért cserébe nyersanyagot szállított Magyarország részére. A magyar kormány még 1946. március-áprilisban írta alá a vegyes vállalatok felállításáról szóló megállapodásokat, amelyek valójában szovjet irányítás alatt és a magyar törvények figyelmen kívül hagyásával, szovjet tulajdonú pénzügyi intézeteken keresztül működtek (pl. Meszhart, Maszovlet, Maszovol stb.). 1947 folyamán megállapodás született a vegyes vállalatok működéséről is. Ez arról rendelkezett, hogy a magyar állam köteles évente 33,5 millió forintnyi osztalékot fizetni a szovjet államnak anélkül, hogy e vállalatok éves mérlege ismert lett volna. Mindezen lépések csak kezdetét jelentették Magyarország gazdasági elszigetelésének és a Szovjetunióval való függés kialakulásának. A fent leírtak ismeretében birtokában talán nem is különös, hogy a magyarországi szovjet vállalatok bemutatására külön pavilon létesítettek, amelyben a Magyarország és a Szovjetunió között fennálló természetes gazdasági egymásrataltságot (függést) és a két nép közötti barátságot kívánták hangsúlyozni. A cikkünk mellékleteként közölt fotók egyikén *Tildy Zoltán* köztársasági elnök, *Mihályfi Ernő* tájékoztatásügyi miniszter és *Rónai Sándor* kereskedelemügyi miniszterek társaságában Svájc pavilonjának megtekintésekor látható. A fényképek tanulsága szerint a protokollnak és a kor szokásainak megfelelően a kiállítás megnyitóján *Dinnyés Lajos* miniszterelnök mellett több illusztris vendég is megjelent. Többek között egy csoportkép erejéig együtt láthatjuk Ortutay Gyula kultuszminisztert, *Báránys Károly* földművelésügyi minisztert, *Oliver Pearce Edgcumbe* tábornokot, a Brit Katonai Misszió vezetőjét és *Vlagyimir Petrovics Szviridov* altábornagyot, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság (SZEB) elnökhelyettesét. A foto azért is érdekes, mert a rajta szereplőknek a korszak hivatalos rendezvényein történő megjelenéssel - a sokszor mindennapi konfrontáció ellenére is - az együttműködésről is tanúbizonyságot kellett tenni. Kétségtelen tény azonban, hogy az évente megrendezett nemzetközi vásárok sokszor kiváló reklámozást nyújtottak a magyar ipar, gyárak, vállalatok, a mezőgazdaság és termékeinek bemutatkozásához és népszerűsítéséhez. A korabeli tájékoztatási politika a különböző sajtóorgánumokon, szakfolyóiratokon, valamint szövetkezeteken keresztül természetesen mindent megtett annak érdekében, hogy a háború utáni első igazán jelentős volumenű nemzetközi kiállítást megfelelően előkészítse. A fordulatot követően azonban többször megtörtént, hogy Magyarország politikai okokból nem vett részt más - elsődlegesen nyugati - országok hasonló nemzetközi ipari vásárain.

[Képgaléria megtekintése](#) ^[2]

Jelzet: XXXII-8 KÜM Fotógyűjtemény (1947-1966)

Címkék:

[Budapesti Nemzetközi Vásár](#) ^[3]

[Vigadó](#) ^[4]

[Szövetséges Ellenőrző Bizottság](#) ^[5]

[SZEB](#) ^[6]

[Dinnyés Lajos](#) ^[7]

[MESZHART](#) ^[8]

[MASZOVOL](#) ^[9]

[MASZOVLET](#) ^[10]

[Magyar Kommunista Párt](#) ^[11]

[Szviridov altábornagy](#) ^[12]

Kiadás: 10. évfolyam (2010) 6. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/politika/a_budapesti_nemzetkozi_vasar_1947_oszen.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/politika/a_budapesti_nemzetkozi_vasar_1947_oszen.html

[2] https://www.archivnet.hu/.../galeria_pop.php%3Fga_id%3D15

- [3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/budapesti-nemzetkozi-vasar>
- [4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/vigado>
- [5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/szovetseges-ellenorzo-bizottsag>
- [6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/szeb>
- [7] <https://www.archivnet.hu/cimkek/dinnyes-lajos>
- [8] <https://www.archivnet.hu/cimkek/meszhart>
- [9] <https://www.archivnet.hu/cimkek/maszovlet>
- [10] <https://www.archivnet.hu/cimkek/maszovlet>
- [11] <https://www.archivnet.hu/cimkek/magyar-kommunista-part>
- [12] <https://www.archivnet.hu/cimkek/szviridov-altabornagy>